

VERSLAG

Onderwerp:
CLUSVOS workshop 24 november 2008

Afdeling:
Bodem

Plaats/datum bespreking:
Etten-Leur, 24 november 2008

Opgesteld door:
M.M.J. Hanssen

Aanwezig:
Hans Slenders (ARCADIS)
Marc van Tulder (ARCADIS)
Jeroen Hanssen (ARCADIS)
Han Teunissen (ARCADIS)
Jurjen van Ameijde (gem. E-L, grondzaken/EZ)
Jan Sevenhuysen (SVZ)
Henri van Gorkum (RSDB)
Roeland Pouwels (Fri-Jado)
Gijske Bouma (SKB)
Ronald Kleemans (Stagiair gem. E-L)
Jac Beekers (gem. E-L, afd. bodem)
Kees Vissers (gem. E-L, KRW specialist)
Jan-Dirk Hattink (provincie Noord-Brabant, bodem)
Jeroen Krijgsman (BOM)
Chris Frijdal (IKE)

Projectnummer:
110504.201714.001

Ons kenmerk:
074005360:0.2

Verslagnummer:

Verzenddatum:
26 november 2008

Afwezig:

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Kopieën aan:

Actie door: Verslag:

Om 13.00 uur opent Marc van Tulder (=MvT) de workshop met de mededeling dat de invulling van de middag iets anders zal zijn dan aangekondigd vanwege nieuwe analyseresultaten van het grondwater uit het derde watervoerende pakket (WVP). Hiermee komt de invulling van de vervolgfases met betrekking tot het gebiedsgericht grondwaterbeheer, de onderzoeken en pilots ter discussie te staan. Een voorstelronde volgt.

Deel 1 workshop

MvT presenteert de probleemstelling/doelstelling/inventarisatie van relevante informatie.

CF merkt op dat de grondwaterverontreiniging mogelijk ten noorden van de spoorlijn aanwezig is. Dit wordt beaamd door MvT.

KV geeft aan dat er 6 november 2008 een bericht in de Staatscourant heeft gestaan met betrekking tot het ontwerp besluit kwaliteitseisen en monitoring grondwater (KRW).

Actie door: Nummer: Verslag:

HS gaat verder met de presentatie en licht de nieuwe gegevens toe. In een monitoringsfilter nabij de noordelijke onttrekking van Vriesveem zijn op 125 m –mv. verhoogde gehalten VOCl gemeten. Mogelijk is de scheidende laag op circa 100 m –mv. niet voldoende ondoorlatend en is er verontreinigd grondwater vanaf het tweede WVP naar het derde WVP verspreid. HvG vraagt wat dit concreet betekent voor de vervolgfases van het onderzoek. HS reageert door te stellen dat onderzoek door middel van het bijplaatsen van een groot aantal diepe filters tot het derde WVP geen zin heeft. HT zou graag de meningen/suggesties van de aanwezigen hierover willen peilen.

HvG stelt dat er een bom op tafel ligt en we niet weten hoe groot deze is. Hoe zinvol is aanpak brongebieden als de aanpak van het middeldiep grondwater wordt geparkeerd? Is het niet zo dat het middeldiep grondwater nalevert aan het diep grondwater? MvT geeft aan dat er naast VOCl nog andere stoffen in het middeldiep grondwater aanwezig zijn die niet naar het derde WVP zijn verspreid. HS zegt dat het middeldiep grondwater niet los van de overige verontreinigde compartimenten gezien kan worden. JS wordt gevraagd naar het standpunt van SVZ en geeft aan dat gezien het korte tijdsbestek hier nog geen positie over ingenomen is. ARCADIS dient als adviseur met voorstellen te komen. KV reageert door te stellen dat de provincie Noord-Brabant maatregelen moet ontwikkelen voor bedreigde objecten (ikv menselijke consumptie) en dat deze maatregelen verwerkt moeten worden in de vervolgstappen. JS denkt dat het onttrokken grondwater bij Vriesveem voor koelwater gebruikt wordt en sinds 1,5 jaar niet meer voor voedselverwerking.

Pauze – JS verlaat de workshop

Deel 2 van de workshop begint met het presenteren van een aantal stellingen/vragen:

1. Bronaanpak onverminderd voortzetten?
2. Nader onderzoek diep grondwater aanpassen?
3. Gebiedsgericht beheer is een interessante optie maar moet even geparkeerd worden.
4. Vriesveem onttrekking(en) als beheersing inzetten?
5. SVZ naar leidingwater?

Elk vergaderlid wordt uitgenodigd om een reactie te geven.

JvA: Voor afdeling Grondzaken van de gemeente Etten-Leur is het belangrijk inzicht te krijgen in de voortgang (termijnen) en aansprakelijkheden. Onzekerheden dienen zo snel mogelijk weggenomen te worden. Bronaanpak moet worden voortgezet.

HvG: ARCADIS dient advies te geven met betrekking tot de omvang van de 'bom' en hoe deze te ontmantelen. Het plaatsen van meer boringen tot het derde WVP en onderzoek naar de relatie van de gw-verontreiniging uit de hoek Groenewegen niet uitsluiten. Voor RSDB geldt dat een sobere aanpak de enige oplossingsrichting is en dat RSDB een voorstander is van de gebiedsgerichte aanpak. Overschrijding van eerder geraamde kosten voor onderzoek en sanering zijn zeer problematisch. Brongerichte aanpak dient te worden uitgevoerd.

RP sluit zich aan bij de stelling van HvG met betrekking tot de sobere aanpak en de problematiek bij eventuele meerkosten.

Actie door: Nummer: Verslag:

HS stelt dat het mogelijk is dat het beschikbare budget mogelijk anders gebruikt gaat worden. HvG reageert door te stellen dat dit dan inzichtelijk gemaakt moet worden. GB van het SKB zegt dat het SKB-project dynamisch is en dat het ontwikkelingsprogramma ook na 2009, als SKB ophoudt te bestaan, waarschijnlijk voortgezet zal gaan worden. Gebiedsgericht grondwaterbeheer zal naar alle waarschijnlijkheid een van de thema's binnen het vernieuwde programma worden. Dit project hoeft dus niet per definitie voor eind 2009 afgerond te worden. De stelling van JB is dat de bronaanpak voortgezet moet worden, en dat nader gekeken moet worden naar de invulling van het diep grondwateronderzoek. Tevens geeft JB aan dat er lozingsgegevens van Vriesveem beschikbaar zijn via de gemeente. Volgens JB is gebiedsgericht grondwater beheer de enige oplossingsrichting, en het inzetten van onttrekkingsbronnen als beheersing moet zeker onderzocht worden. Ook de situatie bij Groenewegen moet bij verder onderzoek meegenomen worden. Vanwege een transactie is er recent een onderzoek uitgevoerd ter plaatse van dit terrein. Deze resultaten zijn binnenkort beschikbaar. Daarnaast komt JB terug op het waarom van het parkeren van de pilot-saneringen. MvT zegt dat het verstandig is om te kijken waar investeringen het meest opleveren in de nieuwe situatie. HS reageert door aan te geven dat een biologische sanering tot 130 m –mv. niet realistisch is. Men is het er over eens dat een heroverweging van de aanpak noodzakelijk is. JB: Wat is de status van het brononderzoek bij SVZ? Het is wachten op goedkeuring van de provincie (MvT). MvT: Hoe staat de groep tegenover contact met Vriesveem? De groep is het erover eens dat dit nuttig is, maar dat dit via de gemeente Etten-Leur en SVZ moet lopen gezien de belangen en gevoeligheden. Uit de zaal komt de stelling dat het KRW traject een belangrijke rol zal gaan spelen met betrekking tot de onttrekking bij SVZ, waar het gebruik van het grondwater een relatie heeft met menselijke consumptie. KV geeft aan dat dit proces nog niet helder is maar dat er waarschijnlijk een onderzoeksverplichting zal gaan gelden voor dergelijke situaties. HS zegt dat dit mogelijk al een gepasseerd station is aangezien er al verontreiniging in de bronnen aanwezig is. Dit zal besproken moeten worden met de provincie Noord-Brabant (mevrouw S. Buijze). Bronaanpak staat voorop in verband met het veiligstellen van functies (KV). JDH: Er dient iets meer energie gestoken te worden in het onderzoek derde WVP. Bronverwijdering doorzetten en los zien van diep grondwater. JD stelt voor de denkwijze om te draaien: denken vanuit de bedreigde objecten en onderzoeken wat je daar aan doet. Gebiedsgericht beheer laten varen aangezien het definiëren van het systeem niet mogelijk is. Onderzoek of dit in het kader van de KRW/Wbb mogelijk is. 'Vosdonk' is maar een vlekje in het kader van de strategische grondwatervoorraad, objectgericht denken! Tussenvormen voor het éérste en tweede WVP zijn denkbaar. JK pleit voor een risico-gestuurde benadering. Om op basis van één meting conclusies te trekken is te summier, Vriesveem benaderen als er meer zekerheid omtrent de situatie is. Wat kan er in de toekomst gaan spelen, houd het blikveld breed. Bronverwijdering doorzetten en creatief omgaan met het gebruik van de industriële onttrekkingen. Waarom hoort Groenewegen niet bij de werkgroep? MvT stelt voor eerst de overlap van de verontreinigingspluimen aan te tonen, alvorens Groenewegen te betrekken.

Actie door: Nummer: Verslag:

Hierbij worden de recente onderzoeksresultaten van het onderzoek bij Groenewegen meegenomen.

CF heeft onvoldoende kennis van de materie om te kunnen reageren op de stellingen. Wel is CF angstig voor de reactie van de IKE-leden.

JvA stelt dat de communicatie tactisch moet worden ingezet. Er mogen geen risico's genomen worden, belanghebbenden kunnen onnodig in paniek raken of het proces kan hierdoor in gevaar komen.

HvG vraagt wat dit betekent in de tijd?

MvT ligt de status van het onderzoek toe: brononderzoek heeft enige tijd stil gelegen, wachtend op goedkeuring van de provincie. Met betrekking tot het onderzoek 'diep grondwater' zullen extra stappen genomen moeten worden voordat verder gegaan kan worden met afperking. HT merkt op dat er in het vervolgonderzoek extra aandacht uit zal moeten gaan naar de relatie tussen de aangetoonde VOCl verontreiniging in het derde WVP en de concentraties in de onttrekkingen van Vriesveem en SVZ.

MvT vat de conclusies van vandaag kort samen:

- Gebiedsgericht grondwaterbeheer is nog steeds een optie.
- Eerst dient de 'scope' voor het onderzoek en de aanpak te worden vastgesteld (de omvang van het systeem).
- Het SKB project zal voorlopig stilgezet worden.
- Er zal contact worden opgenomen met de provincie met betrekking tot hun gedachte bij het beschermen van bedreigde objecten.

Afgesproken wordt dat de onderzoeksgegevens Groenewegen voor 15 december 2008 via de gemeente Etten-Leur beschikbaar worden gesteld, en dat op 15 december 2008 een Plan van Aanpak voor de vervolgstappen door ARCADIS aan de werkgroep gepresenteerd zal worden.

Om 16.00 uur sluit MvT de workshop.